

JE SUIS CHARLIE, MAIS ...

V začetku januarja se je v Parizu zgodil tragičen dogodek, ki je dodobra pretresel ves zapadni svet; atentat na uredništvo satiričnega tednika Charlie Hebdo je znova postavil v ospredje vprašanje mednarodnega terorizma in krvavih grozodejstev ekstremističnih islamističnih skupin. Mnogi smo v znak obsodbe pokola in solidarnosti do svojcev žrtev na socialnih omrežjih objavili zdaj že vsem dobro znan hashtag #JeSuisCharlie. Sam sem vedno trdil, da je življenje sveto od spočetja do naravne smrti, zato sem prepričano obsodil nasilje, za katerega se po mojem na noben način ne more in ne sme iskati opravičil.

Nikakor pa ne morem sprejeti dejstva, da je (žal) za večino Evropejcev teroristični napad, v katerem je izgubilo življenje 12 oseb, predstavljal atentat na svobodo tiska, prej kot na ljudi. Nekoliko cinično bi si upal trditi, da je dejstvo, da so se nasilneži muslimanske veroizpovedi

poskušali maščevati za objavo satiričnih vinjet preroka Mohameda, marsikoga bolj pretreslo kot sam krvav pokol. Tako mišljenje je nedopustno, saj postavlja princip (v tem primeru ohranitev svobode tiska) pred človeško življenje. S takim mišljenjem se naredi ista napaka, kot so jo teroristi, ki so postavili svoja verska prepričanja pred umorjene osebe. Ekstremno laicistično ravnanje, ki pod pretvezo svobode tiska meni, da je vse dovoljeno in se zato lahko objavijo vinjete, ki so za muslimane bogokletne, je po mojem ravno tako krivo za pokol kakor muslimanski fundamentalizem, ki je pokol izvedel.

Ne morem mimo nekaterih vprašanj, ki so se mi porodila, ko sem razmišljal o tem dogodku. Kje je meja med svobodo tiska in etičnim ravnanjem? Kdaj svoboda tiska legitimno preide v svobodo žalitve? Ali sme satira brez vsakega spoštovanja poteptati vrednote in principe, ki so za nekatere sveti? Dobro bi bilo, da bi vsak temeljito poiskal odgovore na ta – in morda še na druga vprašanja.

Sam menim, da svoboda izražanja v nobenem primeru ne sme poteptati človeškega dostojanstva, po principu, na katerem sloni liberalna demokracija: »Moja svoboda se konča tam, kjer se začne svoboda drugega«. Dal bom skrajn primer, ki pa nazorno prikaže, kam nas lahko privede satira, če ne spoštuje človeka, ki ga skuša osmešiti. Nekateri nemški časopisi so po prvi svetovni vojni redno objavljali satirične vinjete: ene so prikazovale Jude z dolgimi nosi, ki so si prilaščali svet in kopicili denar, druge komuniste, ki so žrli otroke, spet tretje so zasmehovale homoseksualce. Počasi se je v nemški javnosti rodil in krepil odpor do teh kategorij, ki je v tragičnih zgodovinskih okoliščinah privedel do holokavsta. Satira, ki nima nobenega

Napad na sedež francoske revije Charlie Hebdo, pri kateri je izgubilo življenje 12 oseb.

◀ (dalje s prejšnje strani)

spoštovanja do človeške osebe, se lahko zlorabi za podkrepitev fundamentalistične ideologije.

Sicer ni treba iskati tako skrajnih primerov, da razumemo, kako svoboda izražanja ni absolutna, temveč ima določene meje, ki jih določa prav spoštovanje bližnjega, naj si bo njegovega verskega prepričanja kot tudi jezikovne in kulturne identitete (kako se počutimo Slovenci, ko nas ozmerjajo s »ščavi«?), socialnega razreda, političnih stališč, spolne usmerjenosti, fizične podobe ipd. Lahko bi navedel tisoč primerov iz vsakdana, ki bi bili moteči za vsakega še tako prepričanega zagovornika absolutne svobode izražanja in posledično svobode tiska, če bi bili uporabljeni zoper njega. Skratka, svoboda izražanja ni in ne sme biti svoboda žalitve. Zato menim, da je bila objava satiričnih vinjet na račun preroka Mohameda nespoštljiva in nespametna odločitev uredništva in nima nikakršne zveze s svobodo tiska.

Ker se imamo zahodnjaki v primerjavi z drugimi kulturami za naprednejše in razvitejše (tudi to stališče bi bilo treba postaviti pod vprašaj in kritično preveriti kriterije, ki so temelj takemu mišljenju) ter se večkrat samovšečno postavljamo ostalim za zgled, smo dolžni preverjati, ali res temeljijo vrednote naše družbe na spoštovanju bližnjega, predvsem drugače mislečega, in če je odgovor pritrdilen, ali jih dosledno spoštujemo v svojem vsakdanu. Smiselno je torej, da izkoristimo pariški tragični dogodek za kritično samorefleksijo o tem, katero predstavo sebe ponuja evropska kultura celotnemu svetu, predvsem muslimanskemu delu. Enakost, bratstvo in svoboda, ki so med drugim geslo francoske revolucije, so vrednote, ki temeljijo na spoštovanju sočloveka, in tega ne smemo nikoli pozabiti.

Simon Peter Leban

Giusy Versace:

Z glavo in srcem greš povsod

Življenje zna biti včasih nepredvidljivo. Dovolj je trenutek in se ti vsi načrti izjalovijo. Pomembno je, da se ne vdamo. Usoda ne gleda nikogar v obraz, ne bogatega ne revnega človeka ne tistega, ki je povprečen in niti tistega, ki je slaven. Slednja ni prihranila niti osemindvajsetletne Giusy Versace, ki je leta 2005 doživela hudo prometno nesrečo, v kateri je izgubila obe nogi. O tem hudem dogodku Versacejeva avtobiografsko pripoveduje v romanu *Z glavo in srcem greš povsod* (v izvirniku »*Con la testa e con il cuore si va ovunque*«).

V knjigi avtorica pripoveduje, kakšno je bilo njeno življenje pred nesrečo in kakšno po njej. Piše, kako je bilo lepo živeti v udobnostih in zavetju svoje družine, ki je zelo znana v modnem svetu, in kako se je njeno življenje korenito spremenilo, odkar se je morala spopasti s kruto in težko življenjsko resnico.

Giusy Versace prizna, da ji je bilo težko sprejeti spremembo svojega telesa in duševnosti. Morala je spet vzeti v roke svoje življenje s še večjim pogumom in odločnostjo ter z upanjem v sve-

tlo prihodnost. Ni odlašala kljub težkim trenutkom, ko je dvomila, da ji bo ponovno uspelo postaviti se na noge. Po neštetih dolgih naporih pa ji je to vendarle uspelo.

Versacejeva je po tem, kar se ji je pripetilo, odkrila vrednote, ki jim prej, ko je bila še zdrava, ni namenjala toliko pozornosti.

V romanu »Z glavo in srcem greš povsod« avtorica pripoveduje o svoji ljubezni do športa. Vzljubila je agonistični tek do take mere, da je postala prvakinja v 100 in 200 m na italijanskih paralijskih tekmovanjih v Grossetu in je prejela druge pomembne nagrade v tej športni panogi.

Zgodba Giusy Versace je grenka, a tudi polna upanja, moči in trdoživosti in bi jo bilo vredno vzeti za zgled. Njena vztrajnost in pozitivnost me je popolnoma prevzela.

Toplo vam jo priporočam!

Nika Čok

Feminizem ali feminilnost?

Srečanje skupine »Etika za prihodnost« z Manco Košir

Vsoboto, 17. januarja, se je skupina mladih Etika in prihodnost sestala na drugem izmed srečanj, ki jih prireja v sodelovanju z društvom MOSP in SZSO. Tokrat je bila gostja srečanja v Marijinem domu na Ulici Risorta v Trstu novinarka, publicistka in intelektualka Manca Košir. Govorila je o vlogi ženske v sodobni družbi.

S pomočjo grobega orisa svoje življenjske poti je predstavila svoj pogled na ženski svet ter doživljanje le tega. Zase pravi, da je imela v življenju različna obdobja, v katerih se je tudi njena identiteta spreminjala in s časom dozorevala. V različnih fazah življenja imajo ženske različne prioritete, želje in cilje. V mladih letih daje tako ženska na prvo mesto lepoto. Želi si lepega videza in zadoščeno se počuti, ko je opažena. Koširjeva trdi, da so to različne faze, ki jih mora človek dati skozi. Šele nato, ko je vsem potrebam določenega obdobja zadoščeno in ko so cilji uresničeni, se faza lahko zaključi in pride do izoblikovanja novih načrtov in želja.

Zase predavateljica trdi, da je bil njej naslednji korak želja po uspehu oziroma postati intelektualka. Ta želja je vodila marsikatero izmed njenih odločitev – vpis na študij matematike in fizike, kasneje filozofije, ter na

koncu za novinarski poklic. Dober del svojega življenja je nato posvetila boju za etiko in vrednote ter prizadevanju, da bi bil svet vse bolj trajnostno naravnan.

Ko pa pride človek do točke, v katerem se počuti uresničenega, je edini cilj, ki še ostane, izboljšanje samega sebe. Čeprav smo vsi ljudje nepopolni, Koširjeva poudarja pomembnost truda in želje po izboljšanju. Za uresničitev tudi tega cilja je najboljšo vodilo v življenju konstantna prisotnost enega vprašanja: »Kaj bi na mojem mestu naredila ljubezen?«

Predavateljica je prikazala tudi nekaj zanimivih aspektov dveh spolov in spregovorila o bistvenih razlikah med moško in žensko naravo. Čeprav smo si vsi ljudje različni in je vsak po svoje edinstven, obstaja nekaj lastnosti, ki združujejo skoraj vse pripadnike spola. Nekatere so res banalne in minimalne, so pa prav te vzrok za prepir in hujše nezgode. Zelo tipična je na primer ženska radovednost in njena neustavljiva potreba po vprašanjih. Obratno imajo moški radi stabilnost in svojih dvomov ne pokažejo: moški zato ne

vprašajo, oni enostavno vejo, ali se pa stvari ne spomnijo.

Do razlik prihaja na vseh področjih. Moški pristop do dela je nekoliko bolj egocentričen. Radi stojijo v prvi vrsti in so sami pobudniki dogajanja. Vseč jim je, da so jim pripisane določene zasluge in da jih ostali cenijo. Ženske pa ravno obratno na prvo mesto postavljajo dobro izpeljano delo. Bolj važna jim je uresničitev cilja in večkrat raje delijo nasvete, kot prevzemajo vodilni položaj. Prav zato je stavek, da za vsakim velikim moškim stoji ženska, še danes popolnoma aktualen.

Kljub nekaterim očitnim razlikam pa prihaja v sodobni družbi do velikih sprememb. Prehajamo v še nekoliko neobčuteno obdobje krize identitete, saj vloga posameznega spola ni več striktno določena kot nekoč. Ženske so vse bolj močate in neodvisne, moški pa se ravno tako spretno sukajo za lonci in pazijo na otroke. Ženske v vse večjem številu prevzemajo moške poklice in z njimi tudi negativne plati teh. Raziskave so pokazale, da ➔

← (dalje s prejšnje strani)

vse več žensk oboleva za do sedaj tipičnimi moškimi boleznimi. Če so nekoč večinoma moški dobivali srčno ali možgansko kap, je ta danes zelo pogosta predvsem pri ženskih menedžerkah. Prav tako se vse več žensk zateka k bolj moškim rešitvam težav: alkoholu. Medtem ko je spontana ženska reakcija pogovor, klepet, pritoževanje.

Sama predavateljica priznava, da odgovora na izzivalen naslov »Feminizem ali feminilnost?« ni mogoče dati. Kanček feminizma

ni škodljiv, ko gre za osnovne pravice na socialni ravni. Ženske imajo prav tako kot moški vso pravico do ustreznega, spodobnega življenja. Stremljenje po popolni enakopravnosti pa je iluzija. Vsak človek ima drugačne potrebe in značilnosti, zato je kakršnokoli posploševanje nesmiselno in izenačevanje spolov nemogoče.

Obratno pa Manca Košir pravi, da je kanček feminilnosti v trenutkih potrebe vedno dobrodošel. Medtem ko so moški bolj direktni in se raje odločajo

za nasilne, drastične pristope, se ženske lažje izmažemo iz zagat z nasmehom in prijetno besedo. Zakaj bi se torej odrekale svoji feminilnosti, če je prav ta žensko skrito orožje?

Kljub vsem razlikam, ki se nam včasih zdijo preveč očitne in moteče, se moramo zavedati, da si bomo ob koncu življenja vsi enaki. Razlike takrat ne bodo več relevantne, tudi spol ne, zapečatenata bodo ostala le naša dejanja.

Neža Kravos

SKK in MOSP

Prvi konkretni rezultati delavnic kreativnega pisanja in časnikarskih workshopov

Januarja sta jih vodili Vilma Purič in Helena Pertot

Tudi pretekli mesec sta se zvrstili dve zanimivi delavnici za mlade v okviru društev Slovenski kulturni klub in Mladi v odkrivanju skupnih poti. Prva je bila delavnica kreativnega pisanja, ki jo je tokrat vodila profesorica Vilma Purič. Udeleženci delavnice so se pod njenim mentorstvom lahko preizkusili tako v pisanju proze kot poezije. Končni izdelki so zelo lepo uspeli, še posebej zanimivo pa je, kako različni so si bili med seboj, čeprav je več ljudi izbralo isti naslov.

Sledila je časnikarska delavnica. Tokrat jo je vodila Helena Pertot. Ta delavnica je bila posebej zanimiva tudi za bolj znanstveno usmerjene dijake, saj Helena trenutno po končanem študiju italijanistike na tržaški univerzi obiskuje master v komunikaciji znanosti na Višji šoli za napredne študije SISSA. Na delavnici je udeležencem lepo razložila prvine pisanja znanstvenih člankov in nazorno, s primeri, predstavila razlike med dobro in slabo komunikacijo, ki jo lahko vsi srečujemo v vsakdanjem življenju. Tako ji je uspelo na zanimiv način združiti znanstvene in humanistične vede.

Te delavnice so izredno zanimive in tudi koristne, saj je v današnjem času bistvene važnosti, da se znamo ljudje pisno izražati, ne glede na to, kakšna so naša zanimanja in na katerih področjih delujemo. Na vsaki izmed delavnic pa nastane-

jo tudi konkretni izdelki. Nekatere, ki so nastali na delavnicah kreativnega pisanja – pred januarsko, ki jo je vodila prof. Vilma Purič, je decembrsko vodila prof. Marija Kostnapfel –, so udeleženci poslali na literarni natečaj SKK in MOSP. Mentorici sta bili namreč nad rezultati kar navdušeni. Na novinarskih delavnicah (naj spomnim, da je decembrsko vodila Valentina Oblak) pa je nastalo tudi nekaj člankov. Enega izmed teh bomo objavili naslednjič.

Mimogrede naj spomnim še, da je ta čas potekel rok za literarni natečaj SKK in MOSP in da je na naslov organizatorjev prispelo rekordno število prispevkov – več kot 60! Komisija si je torej vzela nekaj časa, da jih pregleda in določi najboljše. Kdaj bo nagrajevanje, lahko izveste preko spleta na naslovu FB skupine »MOSP in Slovenski kulturni klub«! Naslednja časnikarska delavnica pa bo v torek, 3. marca, ob 15. uri v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 (1. nadstropje). Na temo »Kronika kulturnih, športnih, političnih in drugih dogodkov za nastanek člankov za tisk, za TV ali radijska poročila« jo bo vodil časnikar iz slovenske redakcije RAI Matjaž Rustja.

Mojca Petaros

(Sledite nam preko FB skupine »MOSP in Slovenski kulturni klub«!)

Kultura v očeh ljubiteljev športa

Osrednja Prešernova proslava v zamejstvu je bila letos prvič v domeni športnikov. Športnikov in ljubiteljev kulture, pravzaprav. Ker če je glavno organizacijsko breme prevzelo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, je za oblikovanje zamisli in za izvedbo angažiralo kakih 130 mladih in mladih po srcu – od pisatelja Borisa Pahorja, ki je bil nekoč strasten planinec – in ki so mu zaupali enega od 4 govorov, do dekliških pevskih zborov Bodeča neža in Kraske-Kraški slavček. Od koordinatorja dogodka Evgena Bana in režiserke Jasmin Kovic do avtorjev besedil in songov Miroslava Košute, Jurija Paljka, Davida Bandlja, Marija Čuka, Igorja Pisona, Petra Verča, do Patrika Quaggiata, ki je nalašč za to priložnost skomponiral glasbo. Pa še igralci – in pevci Danijel Malalan, Lara Komar, Ilija Ota, Mairim Cheber, Marta Donnini, Kristina Frandolič, Patrizia Jurinčič, Ilija Ota in Nikolaj Pintar, tolkalci Glasbene matice in SCGV E. Komel. Ob Borisu Pahorju so svoje misli o športu in o geslu »Skupaj zmoremo« v spontanih (a posnetih) govorih podali še prof. Franko Drasič, Ilija Kocijančič, Boštjan Petaros, Oliver Busan, Lorenzo Mezzavilla in Denis Stefani. Priznanja sta SSO in SKGZ letos podelila nekaj dni kasneje žal preminulemu gospodu Dušanu Jakominu in glasbenikoma Martini in Marku Feriju.

Skratka, na odru kulturnega doma so vsi naštetih – skupaj s športniki (telovadci, ritmičarkami, odbojkarji, nogometaši, košarkarji, plavalci – tako iz tržaških kot iz goriških klubov) – oblikovali proslavo polno energije, navdušenja in svežine. Dvorana je bila nabito polna, vstopnice so že več kot uro prej pošle, nešteto ljudi ni moglo niti vstopiti. O proslavi sami in o zamisli, da je njeno organizacijo tokrat prevzelo športno združenje, se je v tisku in na socialnih omrežjih razvnela široka debata in tudi polemike. A kaj o proslavi mislijo mladi različnih generacij – gledalci in sooblikovalci dogodka? Zbrali smo nekaj mnenj.

▶ **Giulia Leghissa:** Po mojem je bila zanimiva kombinacija športa in umetnosti. Vesela, zabavna proslava. Lepo je bilo videti polno mladih (vsi sodelujoči so bili namreč iz mlajših generacij). Kot sodelujoča moram pa reči da je bilo vložene veliko truda, in se je potem to tudi poznalo pri končnem rezultatu.

▶ **Jasna Košuta:** Proslavi sem najprej sledila preko radijskih valov, kasneje sem jo videla še po televiziji. Prvi vtis ni bil pozitiven. Preko radia se sploh ni razumelo, kaj se na odru dogaja. Potem, ko sem proslavo videla še po televiziji so mi postale vsaj dinamike bolj jasne. To pomeni, da je bila predstava povsem

odrska, zato se sprašujem, ali ima radijski prenos takih predstav (brez komentarja spikerja) sploh smisel. Pa tudi kar se tiče same predstave, ni zadostila mojim pričakovanjem. Šport je del kulture in zdravega življenja, a za Prešernov praznik sem pričakovala višji nivo besedil in petja. Morda pa sem pogrešala le tiste svečanosti in poezije, ki sem je bila vajena ob takih prilikah (in verjemite, da sem za inovacijo svežino v umetnosti). Proslava, ki sem jo videla bi bila odlična ob kaki obletnici športnega združenja ali kaki podobni priliki, po mojem pa ni bila primerna za dan slovenske kulture. To je moje osebno mnenje in želi biti pozitivna kritika. Metka Šinigoj: Pozitivno je bilo sodelovanje tako velikega števila mladih športnikov, ki so bili navdušeni nad tem, da lahko tudi oni soustvarjajo tako pomembno prireditev, v kateri se zrcali naša manjšina. Režiserki je uspelo vpeti literarne odlomke v sicer športno naravnano prireditev, edini grenak priokus je gledalcem pustilo dejstvo, da jih je veliko ostalo izven dvorane in so lahko sledili dogajanju le preko platna v mali (kino)dvorani.

▶ **Tamara Pertot:** Ko sem slisala, da bo letošnja Prešernova proslava zmes med športom in umetnostjo, sem bila precej radovedna, kaj bo iz tega nastalo. Priznam, da sem bila prijetno presenečena! Všeč mi je bila ta kombinacija in mislim, da je jim je uspelo ti dve »kulturi« združiti. Vložene je bilo veliko truda in se je to res poznalo.

▶ **Anna Piccolo:** »Skupaj zmoremo« to so nam igralci in vsi nastopajoči dokazali na Prešernovi proslavi z velikim uspehom. Proslava je bila meni zelo všeč, uživala sem ob gledanju! Vendar (ker sem delala tam takrat), sem opazila tudi veliko nezadovoljstva, saj ne vsem je bilo dovoljeno vstopiti v dvorano. Nekateri so Prešernovo proslavo gledali preko projekcije, za ostale pa sploh ni bilo mesta nikjer.

▶ **Jadranka Cergol:** Če pojmuje mo 8.februar kot dan slovenske kulture in jezika, potem je povsem vmesno, da so letos na oder stopili športniki, ki so v bistvu ob športnem Borisu Pahorju največja in najbolj učinkovita propaganda Slovencev v Italiji. Znano je, kdaj je imela Slovenija največjo vidljivost na evropski sceni za časa Jureta Koširja in zdaj Tine Maze. Naši športniki, ki nosijo slovensko besedo po svetu. In bomo odkriti: športne dvorane so še vedno tiste, ki združujejo, beli in rdeči se vsi srečujemo na tekmah in se ne oziramo za politično pripadnostjo. Tako da je bilo geslo povsem vmesno in sporočilo tudi.

Desiree Celin

Evropska identiteta: Kaj je in kako jo občutim? Jo lahko primerjamo z identiteto v ZDA?

2. NAGRADA NA NATEČAJU GRMADA V PRISTANU (V ORGANIZACIJI MLADIH ZA PRIHODNOST)

V Evropski uniji živimo pod isto streho narodov. Pred tem je bilo pri prehajanju državnih mej potrebno, da je vsak moral pokazati osebni dokument. Vsaka država je imela svoj denarni sistem in svojo valuto. Evropska unija pa omogoča svobodnejše gibanje državljanov, potovanja in selitve, lažje ustanovitve podjetij v drugih državah, lažje šolanje v tujini, skupno valuto (evro), itd. Ideja Evrope je, da bi živeli vsi z enakimi pravicami, vendar da bi pa istočasno ohranili narodno identiteto in jezik kot enega izmed temeljnih elementov nacionalne identitete.

Identiteta ali istovetnost ima lahko več pomenov: identiteta kot sama je tisto, kar dela posamezno entiteto opredeljivo in

prepoznavno, osebna identiteta je tisto, kar človeka določa kot osebo, etnična identiteta pa je bistvena skupinska identiteta kulture oziroma družbe.

Čeprav smo vsi povezani, si želimo ohranjati lastno pripadnost in jo želimo razvijati. Zelo pomembno bi bilo, da ne bi vsi pripadali istemu talilnemu loncu in da bi vsak ohranil kulturo in navade, pri tem pa spoštoval druge, da bi lahko vsi oni uresničevali svoje interese. Obstaja nevarnost, da se ta ideja o enakosti sprevrže v uniformiranost, kot je bilo to na primer nekoč na Kitajskem, ko so idejo enakosti izkazovali celo tako, da se je cela populacija enako oblačila – belo zgoraj, temno spodaj.

V Evropi živi približno osemsto tisoč pripadnikov raznih jezikov-

nih in etničnih manjšin. Tudi Slovenci v Italiji smo ena izmed njih. Državne meje ne sovpadajo z mejami narodov, to pomeni, da v vsaki državi živijo tudi tujci (npr. drugi narodi v Sloveniji) in da narod dotične države (v tem primeru Slovenije) živi izven meja te države kot avtohtona manjšina (npr. Slovenci v Italiji). EU formalno priznava varstvo regionalnih in manjšinskih jezikov ter manjšinskih skupnosti z dvema konvencijama, ki bi ju morale spoštovati vse države članice, ki so ju ratificirale, vendar v praksi ni vedno tako in marsikdo krši te pravice in statuse. Identiteta se prenaša iz roda v rod, torej nam je dana z rojstvom. Izražanje identitete je čustveno pogojeno, lahko nam je v ponos, lahko se zgodi, da jo kdo zataji, ipd.

TU SMO VSI MANJŠINCI – IN SMO VEČINA!

DNEVNIK UDELEŽENKE MOSP–A
NA JESENSKEM SEMINARJU PRI RETOROMANCIH V ŠVICI (3. DEL)

SOBOTA, 11. OKTOBER

»Poznamo formalno, neformalno in informalno izobraževanje«, našteva Thomas. Primeri neformalnega izobraževanja so seminarji in workshopi, v kakršnem pravkar sodelujemo. Informalno izobraževanje označuje naključne, priložnostno pridobljene znanje in veščine, na primer med klepetom z novim znancem.

Pri kosilu se z Darjo in Julijo pogovarjamo o Rusiji. Stoletja staro vprašanje: ali je Rusija evropska država? Darja energično trdi, da ni. Sankt Peterburg

in Moskva, iz katere prihajata, sta sicer po gradbi in načinu življenja evropski, »zahodnjaški« mestni, a Rusija je prevelika, da bi lahko bila del Evrope. Drugačno zgodovino ima in različno kulturo.

»Kaj pa menita o sedanji ruski politiki?« se v pogovor vključi Konstantin, vodja delovne skupine za politiko. Julija in Darja si izmenjata pogled, nato ga Julija upre v testenine pred seboj. »Politika?! Raje ne bi govorila o tem ... saj se sploh ne da govoriti o tem,« se namrdne Darja.

»Žal mi je za ljudi v Ukrajini,« si Julija iznad krožnika umakne lase. Sicer pa se strinjamo, da je

Ena identiteta ne izključuje druge, ker imamo vsi več »odtenkov« v sebi, lahko pa se zgodi tudi obratno in popolnoma zasenci, spremeni ali uniči prvotno. Odkar obstaja človeška družba, so se narodi mešali med seboj in preseljevali. Pojem nacionalne identitete je začel nastajati skupaj s pojmom države in zavedanjem pripadnosti in sega že v 19. stoletje. Po mojem mnenju se Evropejci najprej počutijo pripadniki lastnega naroda, šele nato pripadniki Evropske unije. Ta je relativno mlada tvorba v primerjavi z ZDA. EU se še vedno razvija in širi z vstopanjem novih držav; v novem procesu širitve bo namreč pristopilo več vzhodno evropskih držav. Nastanek ZDA sega v začetek 18. stoletja, kar pomeni, da so veliko starejše od EU. Leta 1787 je bila sprejeta Ustava ZDA in je najstarejša ustava, ki je še dandanes v veljavi, ustava EU, sprejeta 2004, pa je stara šele dobro desetletje. Prebivalstvo ZDA so tvorili priseljenici raznih narodov stare celine. Nekateri sploh ne vedo, od kod izvirajo. Ameriški zgodovinar Sa-

muel Huntington (1927–2008) v svojih razmišljanjih navaja, da po drugi strani obstajajo zelo močne identitete, zlasti južnih priseljencev iz Mehike, ki se tudi po dolgem času opredeljujejo najprej s svojo lastno narodno identiteto, šele nato pa kot Američani, čeprav v teh primerih velja omeniti tudi versko identiteto. Pojav prestopa v drugo vero, kot na primer iz krščanstva v protestanstvo ni redek pojav. Kot zanimivost naj povemo, da je kultura latinskih priseljencev v ZDA načeloma v konfliktu z večinsko angleško, ker prva priznava »božanskost« revščine kot privilegij za vstop v nebesa.

Po starosti ustave Evrope in ZDA ne moremo primerjati. Mislim pa, da enotnost naroda ni odvisna le od njegove starosti, ampak bolj od tega, kaj sploh narod in njegovi posamezniki čutijo. Ni potrebno, da nekdo živi že veliko let v isti državi, da bi se počutil doma. Velik vpliv na naše življenje ima lahko kraj, od koder smo prišli in dednost, saj nam lahko tudi starši posredujejo kulturo in jezik prvotne pripadnosti.

EU je konfederacija, ki je ekonomsko in gospodarsko zelo zaživel, še vedno pa jo »navadni državljani« ne občutijo kot svoje. Da bi Evropska unija spodbujala nastajanje evropske identitete in občutka pripadnosti, daje na voljo razne ukrepe, kot so skladi in finančne podpore za sodelovanje med članicami na področju izobraževanja, kulture, ustvarjalnosti in ekonomije. Projekt Comenius je primer, ki spodbuja evropske stike med dijaki raznih držav.

Tako evropska identiteta kot identiteta ZDA imata veliko nians in o njih ne moremo govoriti kot o nečem absolutnem in definiranim. Pričakovali bi, da je ameriška identiteta zaradi svoje »starosti« povsem osvojena, vendar, kot smo ugotovili, temu ni tako, evropska pa se itak šele gradi in kristalizira. Nadnacionalna identiteta, torej evropska ali ameriška identiteta, je na hierarhični lestvici identitet – osebne, družinske, nacionalne, nadnacionalne – tako visoko, da je vsak človek ne čuti kot svoje. Nekateri bolj kozmopolitski ljudje pa se počutijo kot državljani sveta in povsod kot doma.

poročanje v evropskih medijih pogosto pristransko in da javnost o Rusiji ve zelo malo. Zato sem posebej zadovoljna, da si z Darjo in Julijo delimo sobo. Saj imam tako vendarle stalno možnost, da se neformalno izobražujem!

Council of Members. Skupščina organizacij članic. Pozorna moram biti. Slušalke si zvesto natakne vsakič, ko kdo od članov odbora spregovori v nemščini, ki je ob angleščini delovni jezik YEN-a. Ob predsedniku sta v YENovem odboru podpredsednika, ki skrbita za finance in urad v Berlinu, Stere, Vlah iz Romunije, in Petra, madžarska Nemka. Tu so še predstavnik Youth Leader Committee-ja, ki ga sestavljajo YEN-ove tri delovne skupine, ter odborniki za politiko, komunikacijo in integracijo članic, ki delovne skupine vodijo. Člani skupin se srečujejo večkrat letno, da lahko načrtujejo in si razdelijo naloge, kontakt pa nato vzdržujejo preko interneta.

Kot predstavnica MOSPa sodelujem pri glasovanju o novih članih delovnih skupin. Berit, ki vodi skupino za integracijo članic, nas opozarja, naj bomo pazljivi pri zapisovanju imen, da glasovnice ne bodo neveljavne. »Riike has two i.«

Preštejejo glasove. Riike, Danka iz Nemčije, in ostali kandidati so izvoljeni. Priložnosti za tiste, ki bi se radi aktivneje udeleževali v YEN-u, ne manjka.

Predsednik Matic poroča o delovanju YEN-a v okviru Evropskega Mladinskega Foruma in FUEN-a, krovne evropske manjšinske organizacije, v katero je YEN včlanjen. Govori o tem, da bi morali bolj izkoristiti YEN-ov vpliv in kontakte na evropski ravni.

Pri reševanju problemov v svojih manjšinah lahko organizacije članice izkoristimo možnost YEN-ove podpore v obliki resolucij.

Po poročilih, predlogih in posegih, ko si moram nenehno snemati in spet nadevati slušalke ter se sprašujem, kako tolmačici

(dalje na naslednji strani) ➔

SEMINARI D'ATUN

- 7 - 12 OCTOBER 2014 -

← (dalje s prejšnje strani)

sploh uspe prevajati med zmešnjavo kratic – GiuRu, CTArm, SDJ, SDU, pa koroške KDZ, KSŠSD, Mlada EL –, je na vrsti zadnja točka dnevnega reda: predstavitev naslednjega seminarja. Dobrodušni Stere nas vabi na Velikonočni seminar, največji YENov dogodek, ki ga bo med 26. marcem in 3. aprilom 2015 gostila CTArm, organizacija Vlahov iz Romunije. Potekal bo v mestu Tulcea, ob naravnem parku delte Donave, ki se tu izliva v Črno morje. Za udeležbo na seminarju bomo pri MOSP-u imeli na razpolago štiri ali pet mest, tako kot vse organizacije članice.

Zvečer še na hitro stlačim v kovček kup brošur, ki sem si jih nabrala na Exchange marketu, nato se z Julijo in Darjo sprehodim do »Alteschule«, stare šole, v kateri so priredili koncert retoromanskega glasbenika Pascala Gambonija, ki je tudi vodil pevski workshop. V teh dneh so napisali in posneli pesem v več jezikih manjšin, novo »minority song« (manjšinsko pesem) za YEN-ovo 30. obletnico. Kasneje, ko smo spet v hostlu, jo nekajkrat zavrtijo v baru. Tja so GiuRujevci iz povsem nejasnega razloga postavili tudi star pralni stroj, tako da imamo »Waschmaschinen Fest«, kot pravijo.

Ne, »waschmaschinenfest«, torej primeren za pranje v stroju, je le novi YENov pulover z napisom »Living diversity«, mi hiti razlagati Andrej. Ker sem si ga oblekla med izletom v Zernež, so me člani video delavnice izkoristili za prizor iz videospota, ki spremlja manjšinsko pesem. Ogledate si ga lahko na youtubovem kanalu »YEN JEV MHE JCEE«.

NEDELJA, 12. OKTOBER

Oh, sončno nedeljsko jutro ... Na dolgi leseni mizi me vabijo piškoti, polnozrnat kruh, košara jabolk, švicarski siri in domače marmelade. Skupina gospa, mam in deklet, nam je še zadnjič pripravila obrok. Ves teden so kuhale dobro domačo hrano, ki nas je pogrela in presenetila: slastni zavitki z zeljem, juha iz špargljev, klobase in kostanji za prikuho ... Že spet čakam Lukasa, ki pakira kovček ali pa mogoče še spi. Saj se ne mudi, ni mi treba na letalo tako kot Juliji in Darji, ki sta že zgodaj odpotovali, najraje bi še ostala tu.

Spodaj: med večerjo. Zgoraj: pogled na reko Inn.

Pa se vendar Lukas nenadoma pojavi in kar stoje spije svojo kavo. Vsi, ki smo še napol zasanjano, počasi in prisrčno ščebetali, kot bi od nekdanj skupaj sedeli v tej jedilnici, sami med gorami, se začnemo ozirati po torbah in nahrbtnikih ter si zapenjati bunde. Kot bi se nenadoma zavedli. Ali pa smo mogoče že od vsega začetka vedeli, da nas prav zaradi svoje enkratnosti seminar povezuje? Tu smo vsi manjšinci in smo večina.

»Grazia,« se zahvalim svojim retoromanskim gostiteljem. Odgovori se z »Anzi«. Ali pa z objemom.

Nato se z Lukasom v velikem črnem avtu, ki ima na straneh napis »Südtiroler Jugendring« -- to je južnotirolska krovna mladinska organizacija, ki združuje štirinajst mladinskih društev – odpraviva na triurno pot do Bocna. Edina manjšinca iz Italije sva, pogovarjava pa se v nekakšni angleško-italijansko-nemški mešanici. Lukasu italijanščina ne teče, posebno odkar študira v Innsbrucku. Sicer pa meni, da je Južna Tirolska s tem, da je v Italiji in ne v Avstriji, pravzaprav pridobila prednosti. Kot avtonomna dežela ima namreč veliko večje možnosti za razvoj, predvsem na gospodarskem področju. »Pa boljše kavo imamo«, še pokomentira, ko zavije v manjše naselje, da narediva postanek v kavarni. Opazim, da so na tablah in smerokazih napisi najprej v nemščini, spodaj pa v italijanščini. Raj za manjšine.

A na cilju nas pričaka napis »Bolzano / Bozen.« Vrsti red je tu obraten. Verjetno zato, ker je na podeželju 70% prebivalstva nemškega jezika in 30% italijanskega, medtem ko je v mestu razmerje nasprotno, mi razloži Lukas. Sam ni tega nikoli opazil, pa je doma iz Bocna.

Posloviva se pred železniško postajo.

Gotovo bova ostala v stiku. Lahko si skupaj deliva pot tudi za naslednje seminarje.

»Mi già mancate tutti«, pravi Lukas.

Na vlak moram, v Trst.

Nastja Slavec

(Pridruži se nam na FB strani »Tudi mi smo Yen«)